

ICOM-CC Metals 2022 organiserades av Icom Metals working group i samarbete med Finlands Nationalmuseum och Metropolia University of Applied Science.

Konferensen hölls på ön Sveaborg/Suomelinna under 5 välfyllda dagar. Att vi befann oss på färjeavstånd från andra aktiviteter gjorde att fler kollegor stannade under pauser och det var lättare än på många andra konferenser att hinna knyta kontakter.

Vi fick också möjlighet att göra studiebesök på och Collections and Conservation Centre, en anläggning med magasin och ateljéer för flera institutioner liknande Svensk Museitjänst i Tumba, och på Metropolia University of Applied Science där man bedriver konservatorsutbildning. Tyvärr var inte konservatorsstudenterna på plats eftersom studiebesöket gjordes på kvällen men flera av studenterna deltog som medhjälpare i konferensorganisationen.

Postersessionen med mingel hölls under torsdagkvällen i Helsingfors. Möjligen är detta det bästa tillfället under veckan att dyka ned i fördjupade diskussioner om praktisk konservering och beslutsprocesserna kring åtgärder, något som många kollegor frågar efter när föredragen i programmen inte sällan har tonvikten på conservation science och analyser.

Huvudtemat för konferensen var hållbarhet i den bredare betydelsen där hållbarhet för miljö och social och ekonomisk hållbarhet inkluderades.

Det är tyvärr fortfarande ganska få konservatorer som kan redovisa praktiska resultat av miljövänliga behandlingsmetoder för metall men några praktiska metoder kunde ändå presenteras. Det var bland annat ickegiftiga korrosionsinhibitorer för koppar (Emilie Trehu, YCP USA) och chitosanbehandling för behandling av kulturarv i utomhusmiljö som utmärkte sig som praktiska metoder. Inom fältet social hållbarhet tar jag särskilt med mig föredraget om nutida tillverkning av indiska ringbrynjor där hantverkstraditionen konserveras parallellt med ett ökat fokus på de historiska museiföremålen som är originalen för nytillverkningen (Vandana Singh (India): Sustainable Growth of Mewari Mail Makers: Traditional to Contemporary Practices). Där går det direkta paralleller till det arbete som gjorts med att återuppta mästarbrevet för rustningssmide i Sverige de senaste åren och det samarbete som rustningsmästare Albert Collins bedriver med Livrustkammaren och deras rustningssamling. Inom fältet ekonomisk hållbarhet tog en Key note speaker upp detta i relation till hur det är att bedriva privat konserveringsverksamhet och samtidigt försöka inkludera gröna metoder för återbruk och cirkulärt tänkande (Philippe de Viviés, Director A-CORROS Expertise, France: Sustainability from a Private Practice Perspective).

Några reflektioner kring utvalda föredrag i konferensprogrammets 6 temasessioner:

SESSION 1: SUSTAINABILITY IN PRACTICE

Konferensens första dag satte tonen med en paneldiskussion på temat The future of conservation där bland annat den ekonomiska hållbarhetsfrågan om olikheterna i resurser för konservering i olika länder och togs upp. Hur hanterat vi att till exempel konservatorer från platser där konserveringspraktiken har väldigt begränsade resurser inte har möjlighet att delta i internationella konferenser på grund av kostnaderna för deltagande? Session 1 satte också fokus på konservering av järn med gröna produkter och metoder. Föredragen spände över så skilda ämnen som korrosionsövervakning med akustiska metoder och analys av nedbrytningen av äldre oljor i teknik- och vetenskapshistoriska föremål.

SESSION 2: MODERN METALS

Behandling av moderna metaller är fortfarande ett relativt smalt fält inom metallkonserveringen där det arkeologiska materialet tenderar att ta en större plats i konferensprogrammet. Förhoppningsvis kommer det moderna materialet att kunna ta en större plats på framtida konferenser. Förutom några fallstudier presenterades också det första steget i ett intressant projekt där bevarande av aluminium från tiden kring första världskriget är fokus: Luc Robbiola (France): First Step in the PROCRAFT Project on WWII Aircraft Heritage: Investigation and Conservation of the Aluminium Alloys

SESSION 3: COATINGS, CONSOLIDANTS AND CORROSION INHIBITORS

Ytbehandlingar och inhibitorer är ett ständigt högintressant ämne inom metallkonservering, inte minst för det moderna materialet som inte sällan redan har både ursprungliga och sekundära ytbehandlingar när konserveringsbehoven identifieras. Jag skulle gärna se betydligt mer av just det här fältet inom metallkonservering efter att jag deltog med behållning i Färgforums temakonferens om bemålat järn 2017 på Järnvägmuseet i Gävle.

SESSION 4: TECHNICAL STUDIES

Temat som i år fokuserade på identifikation, undersökningsmetoder och övervakning av nedbrytningsprocesser. Undantaget var föredraget om ringbrynjor som breddade den tekniska definitionen.

SESSION 5: ANALYTICAL INVESTIGATIONS

Ett föredrag som för den konservator som ställs inför att tillståndsbedöma arkeologiska bronser med enbart okulära metoder. Peter Northover (United Kingdom): Non-Invasive Analysis: The Mirage and the Reality tog upp det faktum att specialister som konservatorer har visat sig vara mer negativa vid bedömning av vilka bronser som lider av bronssjuka jämfört med hur många som vid analys faktiskt visade sig inte vara bronssjuka. Hållbarhet kan också vara att kunna avstå från behandling när den inte behövs.

SESSION 6: CONSERVATION PRACTICES

Den sista dagens inbjudna talare, Arie Pappot (Faculty member, Conservation Restoration Research, Rijksmuseum Nederländerna), höll en mycket intressant presentation om identifikation av orenheter i kopparlegeringar. Med XRF och en omfattande databas med mätdata kan han nu identifiera från vilken gruva koppar hämtats och hur det har påverkats av faktorer som krig och handel.

Den Kanske mest visuellt lockande presentationen hölls av Susanne Gänsicke (USA) om hur mekaniska leksaker, automatoner, kan få nytt liv med hjälp av rekonstruerade mekaniska verk. Detta väckte frågor om rörliga samlingar och rekonstruktion av funktion som del av bevarandet. Går det att

kombinera bevarande av material samtidigt som föremålet sätts i bruk om det görs på ett medvetet sätt och i samarbete med konservatorer?

Sammanfattning

ICOM-Metals är av naturliga skäl den mest givande och självklara att delta i för mig som metallkonservator. När den dessutom hålls på närmare håll blir det extra givande att delta och skapa kontakter med konservatorer som kanske inte alltid har möjlighet att resa långt för att delta. Att knyta nära kontakter med kollegor i Norden och norra Europa är lika viktigt som det globala kontaktnätet, inte minst för att vi enklare kan besöka varandra och ta del av varandras arbete i praktiken.

Årets tema om hållbarhet kommer sannolikt följa med till kommande konferenser, kanske som en egen session, eftersom det finns mycket kvar att göra på det området. Ämnet hållbarhet kan behöva brytas ned i fler delar för att bli mer greppbart då skillnaden mellan till exempel social/ekonomisk hållbarhet och miljöaspekter på ett praktiskt/kemiskt plan när vi behandlar föremålen är skilda sidor av samma mynt.

Christina Tengnér

Metallkonservator

Tel/mob: +46 (0)8-5195 56 84

e-post: christina.tengner@shm.se

Statens historiska museer

Enheten för de kulturhistoriska samlingarna

Box 5428

114 28 Stockholm

www.shm.se

**STATENS
HISTORISKA
MUSEER**